

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת אורית ליפשיץ

תובעים פלונית
ע"י ב"כ עוה"ד עמית שטרייכמן ו/או עו"ד לירן גלפנד

נגד

נתבעים ד"ר אייל תגרי
ע"י ב"כ עוה"ד עמית בן סהל ו/או עו"ד דוד שחר

פסק דין

מבוא

1. לפניי תביעה לתשלום פיצויים לפי פקודת הנזיקין (נוסח חדש) בגין נזקי גוף שנגרמו לתובעת, לטענתה, כתוצאה מרשלנותו הרפואית של הנתבע, רופא שיניים, בעת שהעניק לה טיפולי שיניים במרפאתו וכן להשבת כספים ששילמה לטענתה, ביתר.

זהות הצדדים

2. התובעת, פלונית, ילידת שנת 1947, מעצבת פנים ואדריכלית במקצועה, אשר נזקקה לטיפול שיניים משקמים ואשר קיבלה טיפול רפואי במרפאתו של הנתבע 1 (להלן: "התובעת").

3. הנתבע, ד"ר אייל תגרי, רופא שיניים במקצועו, אשר עוסק בתחום רפואת השיניים ובעל מומחיות בשיקום הפה ואשר טיפל בתובעת במרפאתו (להלן: "הנתבע").

טענות הצדדים

4. לטענת התובעת, בשנת 2013 פנתה התובעת לנתבע, לצורך קבלת טיפול שיניים וקבלת טיפול נרחב ומורכב הכולל בין היתר שיקום של הלסת התחתונה על גבי שתלים ושיקום לסת עליונה על ידי כתרים. לטענת התובעת, בחודש אוגוסט 2013 ניתנה לה על ידי הנתבע

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

- 1 תכנית טיפול והצעת מחיר בסך של 135,000 ₪ שכללה ניתוח להשתלת עצם, חמישה
2 שתלים ו- 20 כתרי חרסינה.
3
- 4 5. לטענת התובעת, בסופו של יום התחילה טיפול ביום ה- 25.5.2014, עת השחזו הנתבע 12
5 שיניים בלסת העליונה ופעל להדבקת כתרים זמניים. לטענת התובעת, מיד עם הרכבת
6 הכתרים הזמניים היא חשה אי נוחות וכאבים רבים ולכן הציע לה הנתבע להחליף את
7 הכתרים הזמניים בכתרים מחוזקים ובגין כך חייב אותה ב- 35,260 ₪ נוספים בגין הכתרים
8 הזמניים המחוזקים שביצע.
9
- 10 6. כמו כן, טענה התובעת שרק ביום 1.4.2015 ביצע הנתבע לתובעת ניתוח להשתלת עצם
11 בלסת תחתונה אחורית ימנית אשר לאחריו, סבלה מכאבים רבים וכי לאחר שישה חודשים
12 היות והשתלת העצם לא נקלטה, בוצע בסופו של יום ביום 6.12.2015 ניתוח חוזר.
13
- 14 7. כמו כן, טענה התובעת כי הנתבע ביצע טיפולים רבים ומגוונים בשיניה, ללא כל הצדקה
15 רפואית, תוך התעלמות מצרכיה של התובעת ובסופו של יום חלק מהטיפולים הרפואיים
16 נכשלו ועל אף זאת, חייב אותה הנתבע בעלות תיקון הטיפול הרפואי הלקוי.
17
- 18 8. התובעת צירפה לכתב תביעתה חוות דעת רפואית של ד"ר שלמה ברק (אשר בדק את
19 התובעת ביום 27.10.2016 ונתן את חוות דעתו ביום 24.5.2017), מומחה בכירורגיה פה
20 ולסת, אשר קבע, בין השאר, כי הטיפול הרפואי אשר ניתן לתובעת על ידי הנתבע היה מנוגד
21 לטיפול הרפואי המקובל וכי חלק מהטיפולים נכשלו עקב ביצוע לקוי ובניגוד למקובל אצל
22 רופא סביר. כמו כן, טען כי כרטיס הטיפולים של התובעת כולל טיפולים רבים שכלל לא
23 צוינו בתכנית הטיפולים המקורית וכי הוספו במהלך הטיפול וקרוב לוודאי מבלי שהובאו
24 לידיעתה של התובעת וללא הסכמתה. כמו כן, טען כי הכתרים הזמניים הראשונים שבוצעו
25 בלסת העליונה של התובעת היו לקויים ובניגוד למקובל אצל רופא סביר, עניין המסביר את
26 תלונותיה של התובעת ואת הצורך בהחלפת הכתרים הזמניים עליהם נאלצה לשלם.
27
- 28 9. כמו כן, טענה התובעת כי הנתבע על אף התחייבותו כי עלות סך כל הטיפול הרפואי לצורך
29 שיקום שיניה של התובעת יעלה 135,000 ₪, לא עמד בהתחייבותו זו ובסופו של דבר חייב
30 אותה בחיובים כספיים רבים ונוספים, בניגוד למקובל ביחסי רופא-מתרפא, ובניגוד
31 למקובל בפרקטיקה של רופאי שיניים.
32

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

10. כמו כן, טענה התובעת כי הנתבע בהתנהלותו פגע באוטונומיה שלה וכי תכנית הטיפול
בוצעה על ידי הנתבע בהיעדר הסכמה מדעת שלה.

11. בסופו של יום, טענה התובעת כי בעקבות ההתנהלות של הנתבע, נאלצה לעבור טיפול מתקן
ומשלים אצל ד"ר דקלו בעלות בלתי מבוטלת ובשל כך עתרה לחיוב הנתבע בנזקים שנגרמו
לה הכוללים עזרת הזולת לעבר, הוצאות נסיעה, הוצאות רפואיות, פיצוי בגין כאב וסבל,
עלויות הטיפול המתקן ועוד.

12. הנתבע הכחיש את טענות התובעת וטען כי הטיפול הרפואי הדנטלי אשר ניתן על ידו, היה
טיפול רפואי מקצועי שבוצע במיומנות, תוך מתן אפשרות לתובעת לבחור את הטיפול
המתאים לה, בתוך ביצוע בדיקות הנחוצות לאור מצבה הרפואי של התובעת בזמן אמת.

13. לטענת הנתבע, הוא ניהל רשומה רפואית מלאה, מפורטת ונאותה, ללא כל חוסרים כלשהם,
אשר משקפת את מהלך הטיפול הרפואי לאשורו. כמו כן, טען כי הוא פעל בהתאם לנורמות
הרפואיות המקובלות, בזהירות ובאחריות, תוך התחשבות בתלונותיה של התובעת וכי
ניתנה לתובעת האפשרות להתייעץ עם גורמים נוספים במהלך כל תקופת הטיפול.

14. כמו כן, טען הנתבע כי התובעת נתנה הסכמתה מדעת לטיפול הרפואי וכי לא נפגעה
האוטונומיה שלה על גופה.

15. הנתבע צירף לכתב הגנתו את חוות דעתו של ד"ר נחום סאמט, מומחה לשיקום פה, מיום
24.4.2018, וזאת לאחר שבדק את התובעת ביום 29.11.2017. על פי חוות דעתו, עולה כי
במסגרת תכנית הטיפול הוחלט לבצע טיפול שיקומי המבוסס על כתרים/קשרים בלסת
העליונה ואילו בלסת התחתונה בוצעו מספר פרוצדורות כירורגיות והתקנת שתלים, תוך
יישור שן 38 שהייתה בהטיה. כמו כן, טען כי הטיפול הרפואי שניתן על ידי הנתבע לתובעת,
היה טיפול מקובל וכי הוא פעל בדיוק לפי המקובל בספרות שיקום הפה. כמו כן, טען כי
תכנית הטיפול של התובעת עודכנה על ידי הנתבע במסמך מפורט עליו חתמה התובעת וכי
ישנם מסמכים נוספים החתומים על ידי התובעת מהם ניתן ללמוד כי התובעת נתנה
הסכמתה לטיפול ולמחירים אותם קבע הנתבע. כמו כן, קבע כי בטיפול שיניים מורכב,
עלולים להתרחש שינויים וכי הטיפולים שבוצעו על ידי הנתבע היו בשיטות המקובלות,
בסטנדרט המקובל וללא כל רשלנות.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

חוות הדעת מטעם מומחה בית המשפט

16. בשים לב לחוות הדעת מטעם הצדדים, ובהתאם לסמכות בית המשפט בהתאם לתקנות, הורה בית המשפט על מינוי מומחה רפואי מטעמו הוא ד"ר שמואל טאו, מומחה בשיקום הפה, אשר בדק את התובעת במרפאתו ונתן את חוות דעתו ביום 1.10.2018.

17. במסגרת חוות דעתו, פירט המומחה את סיפור המעשה מפי התובעת בפן הרפואי ואף נתן את אבחנתו בפן הדנטלי.

18. לטענת מומחה בית המשפט, הזקפת שן 38 הייתה לא הגיונית ונעשתה בצורה לקויה וזאת היות ששן 28 חסרה ולכן אף אם ההזקפה של שן 38 הייתה מצליחה, הרי שללא שן 28, שן 38 הייתה בוקעת בקיעת יתר והייתה מזיקה לשן 27 בתנועות קדימה.

19. כמו כן, טען כי כרטיס הטיפולים תמציתי ולא מכיל תיאורים מפורטים והסברים נסיבות הטיפול וחסרים בו פרטים רבים על טיפולים שבוצעו או צריכים היו להתבצע ולכן כרטיס הטיפולים אינו עומד כלל בעקרונות הנהוגים ברפואת השיניים וברפואה בכלל.

20. כמו כן, טען כי אסור לרופא להפסיק טיפול רפואי באמצע ולהשאיר את המטופל בסכנת הידרדרות וכי על רופא השיניים להמשיך בטיפול עד הגיע המתרפא למצב יציב לאורך זמן. כמו כן, הפנה לכך כי נהוג להשתמש כיום בשתילי Bicon של 5, 6 מ"מ וזאת על אף הביטוח הקיים על שרידותם של אותם שתלים וכי ניתן היה לבצע שתלים אלו גם בצד ימין ללא צורך בהרמת גובה העצם בשיטת המנהרה.

21. כמו כן, טען כי עבר זמן מאז הגעתה של התובעת לראשונה למרפאה ביום 12.6.2013 ועד ליום 25.5.2014 וכי לא נעשתה בדיקה חוזרת ותכנית טיפול חדשה לאור הזמן הרב שחלף.

22. כמו כן, טען כי לא ניתן כל הסבר מדוע התחיל הנתבע את הטיפול דווקא בלסת העליונה ולא בלסת התחתונה, אשר דורשת זמן רב מאוד עד בניית שחזור זמני תחתון שיוכל להיות מותאם סגרית לשחזור זמני עליון.

23. כמו כן, טען מומחה בית המשפט כי המחיר אותו גבה הנתבע בגין הכתרים בלסת העליונה (שן 16 עד 23), אשר נעשו על ידי הנתבע במרפאתו, עלו 52,000 ₪, מחיר שגם בשוק הפתוח הנו מוגזם.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

24. כמו כן, טען כי לא הייתה כל הצדקה רפואית להזקפת/יישור שן 38 וכי היה על הנתבע לעקור אותה בהיות השן העליונה, 28, חסרה. ואילו לגבי שן 35 טען טען שעל פי כרטיס הטיפולים שן 35 נעקרה על ידי הנתבע, אולם מצבה היה תקין לחלוטין וכי הנזק נגרם לשן זו, הינו בגין אובדן תמיכה.

25. כמו כן, טען כי שיטת המנהרה להגבהת העצם, אותה ביצע הנתבע בסופו של יום אצל התובעת, אינה מתאימה למה שניסה הנתבע לבצע ושני כישלונותיו מעידים על כך וכי היה על הנתבע להפנות את התובעת למומחה פה ולסת.

26. כמו כן, טען כי מתוך כרטיס הטיפולים עולה כי הנתבע גבה לעיתים תשלום כפול בגין אותו טיפול, בגין שיחות הסבר ומסרונים, בגין תיקונים שנעשו על ידי הנתבע עקב טיפול לקוי שלו, וזאת ללא כל הצדקה ולכן המליץ כי יש להחזיר לתובעת סך כולל של 86,530 ₪ בגין תשלומים שנגנבו לטענתו ביתר וכן סך של 27,000 ₪ בגין אובדן שן 35 ועלות השתל והמבנה אשר תזדקק לו התובעת.

27. לסיכום קבע המומחה מטעם בית המשפט:

"ככלל טיפול שיניים הינו טיפול הכרוך בכאב ובסבל בגלל שהוא נתון באזור רגיש ביותר בגופנו. השאלה היא האם נגרם לגב' אתר פרידה סבל מיותר כזה שהיה יכול להימנע. לדעתי הניסיון הכפול להרמת גובה העצם בצד ימין תחתון היה מיותר, ואם היה נעשה כראוי, כנראה לא היה צריך לעשותו פעמיים אלא פעם אחת בלבד. כמו כן, הניסיון להזקפת שן 38 שהיה מיותר לדעתי ואובדן של 35 בגלל 'איבוד עוגן' והצורך בעקירת שן 35 והכנסת אבקת עצם מלאכותית – היה מיותר ולא נחוץ. הגשר הזמני הראשון שעשה דר' תגרי בעצמו וגרם לגב' אתר פרידה חוסר נוחיות וסבל במשך 6 חודשים היה יכול להיעשות על ידי טכנאי שיניים ולא דר' תגרי ואז יש להניח שהיה חסר אי נוחיות וזאת מכיוון שהגשרים הסופיים חייבים להקות את הגשרים הזמניים הנכונים והטובים. בהמשך כתב התביעה נכתב שבתאריך 25.5.15 השחזי דר' תגרי 12 שיניים אך במספרי השיניים כתוב בתיק הטיפולים שהשחזי רק את שן 16. כך שאין כמעט שום קשר בין הטיפולים שנעשו כנראה בפועל, ובין תיק הטיפולים שלה ובכך איננו יכול לקבל אותו כמשקף את כל שלבי הטיפול. אני סבור שדר' תגרי היה צריך להתחיל לטפל בלסת התחתונה, כי בשום שלב לא דרשה הגברת אתר שיתחיל בעליונה. אני גם סבור שהתחלה זו הביאה את הצורך בבניית גשר שני זמני בעלות גבוהה.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

לא הוסבר גם מדוע הבקיע דר' תגרי את שן 11 ואת שן 23. ומדוע לא חידש את טיפולי השורש בשניים 23 ושן 14, גם לא מוסבר מדוע ניסה דר' תגרי להכניס פלטיני את השיניים העליונות ומדוע לא עשה זאת בשלבים הראשונים לפני בניית הגשר הזמני העליון.

תיק הטיפולים ותכנית הטיפולים שייכים גם למתרפא עצמו ואסור לרופא המטפל להימנע מלתת מיידית את העתקי הדברים הללו למתרפא וזאת על פי פקודת רופאי השיניים (נוסח חדש) 1979. אני גם מסכם שבעיון קפדני בתיק הטיפולים ובתכנית הטיפולים היתה כדברי התביעה עמימות עובדתית. עמימות או אי בהירות שלבי הטיפול, כיוון ושלבי הטיפול גרמו לי לבלבול ואי הבנה למניעיו המקצועיים של דר' תגרי. לאור האמור לעיל אני מקבל את רוב טענות התביעה. לגבי הפגיעה באוטונומיה והיעדר הסכמה מדעת, הרי נראה לי שלא נעשתה כאן שום פעולה או טיפול בניגוד לדעתה או רצונה של גב' אתר, אם כי ברור שנעשו פעולות עליהם הסכימה מחוסר ידיעה בהיותה אדריכלית ולא רופאת שיניים".

28. לאור כל האמור לעיל, קבע המומחה כי לדעתו יש להחזיר לתובעת סך כולל של 86,530 ₪ וכן 27,000 ₪ בגין חצי אחוז נכות בשל אובדן שן 35 ועלות השתלים והמבנים עליו.

29. הנתבע חלק על חוות דעתו של מומחה בית המשפט וביקש לזמנו לעדות לצורך חקירתו הנגדית והדיון נקבע ליום 29.5.2023 לצורך חקירתו. ערב הדיון התברר כי ב"כ הנתבע לא פעל לזימונו של מומחה בית המשפט לדיון הקבוע, והמומחה בשל אילוצים אחרים, לא יכול היה להתייצב לדיון ההוכחות שהיה קבוע ליום 29/5/23 והצדדים הסכימו על משלוח שאלות הבהרה למומחה בית המשפט, תחת חקירתו הנגדית. ואכן ביום 12/6/23 הוגשו לתיק בית המשפט שאלות הבהרה שנשלחו ע"י הנתבע למומחה בית המשפט והמומחה הגיש לתיק בית המשפט את תשובותיו ביום 6/8/23.

30. באשר למעמדה של חוות דעת מטעם מומחה בית המשפט נקבע בע"א 293/88, חברת יצחק ניימן להשכרה בע"מ נ' מונטי רבי [פורסם בבנו] (1988) (כבוד השופט ש' אלוני, בפסקה (4):

"משממנה בית המשפט מומחה על מנת שחוות דעתו תספק לבית המשפט נתונים מקצועיים לצורך הכרעה בדיון, סביר להניח שבית המשפט יאמץ ממצאיו של המומחה אלא אם כן נראית סיבה בולטת לעין שלא לעשות זאת. אכן עד מומחה כמוהו ככל עד – שקילת אמינותו מסורה לבית המשפט ואין בעובדת היותו מומחה כדי להגביל שקול דעתו של בית המשפט. אך כאמור לא ייטה בית

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

המשפט לסטות מחוות דעתו של המומחה בהיעדר נימוקים כבדי משקל
שיניעוהו לעשות כן".

31. על כלל זה, שלפיו בית המשפט יסטה מחוות דעתו של מומחה מטעם בית המשפט רק
בהימצא נימוקים כבדי משקל המצדיקים לעשות כן, חזר בית המשפט העליון פעמים רבות
(ראו למשל: [ע"א 9323/04](#), [מיצר לפיתוח בע"מ נ' שותפות בנין 17 מתחם 5](#) [פורסם בנבו]
(2006) כבוד השופט א' א' לוי, בפסקה 22; [ע"א 2099/08](#), [עיריית אשקלון נ' תשלו"ז](#)
[השקעות והחזקות בע"מ](#) [פורסם בנבו] (2010), כבוד השופטת ע' ארבל, בפסקה 22).

עובדות שאינן שנויות במחלוקת

32. אין מחלוקת בין הצדדים כי בשל מצב שיניה ועל מנת לשפר את מצבה הרפואי, פנתה
התובעת לד"ר שוורץ ארד, מומחית לניתוחי פה ולסת, אשר המליצה לתובעת על ביצוע
השתלת עצם מהאגן ללסת התחתונה ובהמשך ביצוע שתלים שם. אין מחלוקת כי התובעת
חששה מאוד מביצוע טיפול זה ולכן פנתה לאפיקים אחרים ובין השאר פנתה לקבלת חו"ד
נוספת מד"ר פישמן ובהמשך לנתבע.

33. אין מחלוקת בין הצדדים כי התובעת הגיעה לראשונה למרפאתו של הנתבע ביום 12.6.2013
וזאת לאור המלצת בתה אילאיל, אשר הייתה מטופלת אצל הנתבע, וזאת לצורך בדיקה
ראשונית ובניית תכנית טיפול. במסגרת ביקור זה, מילאה התובעת שאלון מצב בריאותי
וציינה כי תלונותיה העיקריות הן תותבת שיש להוציאה וכתרים ישנים (ראה שאלון מצב
בריאותי החתום על ידי התובעת מיום 12.6.2013, נספח 2 לתצהיר הנתבע).

34. אין מחלוקת בין הצדדים כי ביום 18.3.2014, הגיעה התובעת למרפאתו של הנתבע ובמעמד
זה שילמה לנתבע 100,600 ₪ ב- 12 תשלומים, וזאת לאחר שהוצגה לתובעת על ידי הנתבע
תכנית טיפול עליה חתמה התובעת באותו יום [ראה סעיף 11-12 לתצהיר התובעת, סעיף
16 לתצהיר הנתבע ועמוד 46 לתיק מוצגי הנתבע].

35. אין מחלוקת בין הצדדים כי הטיפול הראשון שבוצע על ידי הנתבע לתובעת היה ביום
25.5.2014, במסגרתו טיפל הנתבע בלסת העליונה של התובעת והשחזר לה 12 שיניים בלסת
העליונה ובנה והדביק 12 כתרים זמניים אשר נבנו במרפאתו [ראה סעיף 14 לתצהיר
התובעת וסעיף 19 לתצהיר הנתבע].

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

36. אין מחלוקת בין הצדדים כי בשנת 2015 החל בעלה של התובעת, מר דוד אתר, אף הוא לקבל טיפול שיניים אצל הנתבע.

37. אין מחלוקת בין הצדדים כי ביום 1.4.2015, ביצע הנתבע לתובעת ניתוח ראשון באזור ימני תחתון לצורך בניית עצם בשיטת המנהרה [ראה סעיף 23 לתצהיר התובעת וסעיף 51 לתצהיר הנתבע] וביום 6.12.2015 בוצע לתובעת ניתוח נוסף באותו אזור [ראה סעיף 80 לתצהיר הנתבע וסעיף 26 לתצהיר התובעת].

38. אין מחלוקת בין הצדדים כי הנתבע ביצע טיפולים נוספים בשן 35, שן 38 וכי בסופו של יום ביקורה האחרון של התובעת במרפאתו של הנתבע היה בחודש מרץ 2016, שאז ביקשה התובעת לקבל את תיקה הרפואי וזה נמסר לה תוך חיובה בתשלום [ראה סעיף 34 ואילך לתצהיר התובעת וסעיף 94 לתצהיר הנתבע].

39. אין מחלוקת בין הצדדים כי בסופו של יום שילמה התובעת לנתבע סך כולל של 187,000 ₪ וכי הטיפול הרפואי אצל הנתבע, הופסק והתובעת פנתה לקבלת המשך טיפול אצל ד"ר דקאלו, אשר הוא שביצע בסופו של יום את הכתרים בשיניים, 34, 35-37 וכן את הכתרים בלסת העליונה.

השאלות שבמחלוקת

40. בשים לב לכתבי הטענות והראיות שהוגשו על ידי הצדדים, השאלות העומדות לפתחו של בית המשפט הנן כלהלן: האם הטיפול הרפואי אשר ניתן על ידי הנתבע לתובעת, הן בלסת העליונה והן בלסת התחתונה, היה רשלני ומנוגד לסטנדרט הרפואי המקובל.

41. האם הנתבע הפר חובה חקוקה כלפי התובעת בכך שלא נתן לה הסבר באשר לטיפולים אשר הוא עתיד לבצע לה ולאפשרויות העומדות בפניה, כולל הסיכונים.

42. האם הנתבע פגע באוטונומיה של התובעת באופן בו ניתן לה הטיפול הרפואי והאם הרשומה הרפואית לוקה בחסר.

43. ככל שייקבע שהנתבע התרשל בטיפול הרפואי ו/או הפר חובה חקוקה כלפי התובעת, על בית המשפט להכריע האם זכאית התובעת לפיצוי, ואם כן, מה גובהו.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

44. כמו כן, על בית המשפט להכריע האם הנתבע גבה כספים ביתר מהתובעת בגין הטיפולים אותם הוא ביצע והאם זכאית התובעת להשבת כספים אלו.

עוולת הרשלנות

45. חלק נכבד מטענותיה של התובעת כלפי הנתבע, הינן באשר לטיב הטיפול המקצועי שניתן על ידי הנתבע לתובעת, שכן לטענתה הטיפול הרפואי שניתן לה היה רשלני ומנוגד לסטנדרט הרפואי המקובל.

46. סעיפים 35-36 לפקודת הנזיקין עוסקים בעוולת הרשלנות שיסודותיה בקיומה של חובת זהירות, הפרתה [התרשלות] ונזק שנגרם כתוצאה מכך. למותר לציין כי לרופא, ורופא שיניים בכלל זה, חובת זהירות מושגית כלפי מי שנמצא בטיפולו. הטיפול עצמו חייב שיהיה בהתאם לפרקטיקה רפואית מקובלת, כאשר על הרופא לנקוט באמצעי זהירות סבירים על מנת למנוע סכנה ונזק, תוך שהוא מבסס את החלטותיו על ידע וספרות מקצועית עדכניים (ע"א 4025/91 צבי נ' ד"ר קרול, פ"ד נ(3) 784, 788 (1996); פסק דינו של כבוד השופט בייסקי בע"א 323/89 קוהרי נ' מדינת ישראל – משרד הבריאות, פ"ד מה(2) 142, 172 (1991)).

47. כידוע, חובת הזהירות מתחילה משלב האבחון, דרך ההחלטה על הטיפול והטיפול עצמו, ומטבע הדברים חוזר התהליך על עצמו שכן הטיפול מחייב מעקב ומתן התייחסות רפואית לממצאים נוספים הבאים לידיעת הרופא לאחר מכן (השוו: ע"א 58/82 קנטור נ' ד"ר מוסייב, פ"ד לט(3) 253, 262 (1985)).

48. במקרה דנן, אין ספק כי הנתבע כמי שמטפל בשיניה של התובעת, היה צריך לצפות כי אם לא יעמוד בקריטריונים ובסטנדרטים רפואיים מקובלים, עלול להיגרם לתובעת נזק. הפרתה של חובת הזהירות (התרשלות) וככל שבעקבותיה נגרם נזק, מקימה עילת תביעה בעוולת הרשלנות.

רשומה רפואית

49. סעיף 17(א) לחוק זכויות החולה, תשנ"ו – 1996 (להלן: "חוק זכויות החולה") שכותרתו "חובת ניהול רשומה רפואית", קובע:

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

17. (א) מטפל יתעד את מהלך הטיפול הרפואי ברשומה רפואית;
הרשומה הרפואית תכלול, בין היתר, פרטים מזהים של
המטופל והמטפל וכן תכלול מידע רפואי בדבר הטיפול הרפואי
שקיבל המטופל, עברו הרפואי כפי שמסר, איבחון מצבו הרפואי
הנוכחי והוראות טיפול; ואולם תרשומת אישית של המטפל
אינה חלק מהרשומה הרפואית".

50. חובת התייעוד משרתת הן את ההליך הרפואי, הן את ההליך המשפטי והן את זכויות
המטופל, ובבסיסה "עומד הצורך לאפשר טיפול טוב יותר למטופל על ידי מעקב צמוד אחר
הטיפול שניתנים לו" (ע"א 8146/13 ג'ושה נ' בית החולים אלדג'אני (בפרוק) (2016)
בפסקה 11). ראה לענין זה גם האמור בפס"ד 33568/08/11 לוי נגד דראגמה שם קבע בית
המשפט כלהלן: "בידי הרופא המטפל השליטה במידע על אודות מהלך הטיפול שבוצע
במטופל, ועל כן ככל שהרופא אינו עומד בחובתו על פי הדין, התרופה לכך היא באמצעות
המכשיר המשפטי של העברת נטל ההוכחה מכתפי התובעת לכתפי הנתבע. הטעם לכך
הוא כי בשל העדרו של רישום רפואי התובע עלול למצוא עצמו בפני קושי ראייתי להוכיח
את תביעתו במאזן ההסתברויות, ולכן – ביחס לאותן עובדות שלגביהן נגרם הנזק
הראייתי – יועבר נטל ההוכחה לנתבע. אם לא ישכנע כי העובדות הן כטענתו, העובדות
תקבענה כפי שטען התובע (ע"א 8842/08 עזבון המנוח לב ארי, ז"ל נ' ד"ר סרנת (2011)
בפסקה 17); ע"א 9328/02 מאיר נ' ד"ר לאור, פ"ד נח(5) 54, 64 (2004)). מקום שבו הנזק
הראייתי אינו בעניין בודד או ברישום ממוקד, אלא מקיף ושולל מהתובע את האפשרות
להוכיח את יסודות העוולה כולם, יעבור הנטל לנתבע באשר לכל יסודות העוולה (ע"א
8151/98 שטרנברג נ' צ'צ'יק, פ"ד נ(19) 539, 551-552 (2001))"

51. במקרה דנן, הגיש הנתבע את נספח 2 לתצהירו שהנו העתק הרשומה הרפואית מיום הגעתה
של התובעת למרפאתו ביום 12.6.2013 ועד להפסקת הטיפול ביום בחודש 3/16. כמו כן,
צרף הנתבע לתצהירו את תכניות הטיפול אשר לטענתו הוצעו לתובעת ואשר על חלקם
חתומה התובעת. ראה נספח 3 לתצהיר הנתבע: תכניות הטיפול מיום 15.3.2014, 19.11.2014, 10.12.2014, 9.3.2016.

52. על פי חוות הדעת מטעם מומחה בית המשפט, "כרטיס הטיפולים הינו תמציתי ולא נותן
תמונה ברורה על סדר הפעלות והסיבה לסדר זה" (ראה עמוד 12 לחוות הדעת).

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

53. יצויין כי על אף ניסיונותיו הרבים של בית המשפט, להביא את הצדדים להידברות ולפשרה, אשר תהא מקובלת על שני הצדדים, לא צלח הדבר בידו ומי מהצדדים עתר לפסק דין מנומק וכתוב.

דיון והכרעה

54. לאחר שעיינתי בכתבי הטענות, תצהירי הצדדים, הנספחים להם, שמעתי את החקירות הנגדיות, עיינתי בחווה"ד של מומחה בית המשפט, שאלות ההבהרה התשובות לשאלות וסיכומי הצדדים, הגעתי להכרעה כי דין התביעה להתקבל בחלקה. להלן נימוקיי בהרחבה.

55. לצורך הכרעה במחלוקות בין הצדדים, ראשית יש להידרש לטיפול הרפואי שניתן על ידי הנתבע לתובעת ובהמשך לדון בטיב הטיפול שניתן.

הטיפול הרפואי שניתן על ידי הנתבע לתובעת

56. לצורך הוכחת הטיפול הרפואי שניתן על ידי הנתבע לתובעת, הגישה התובעת תצהיר מטעמה וכן את התיק הרפואי כפי שהתקבל אצל מהנתבע [נספח ג' לתצהיר התובעת] והנתבע הגיש אף הוא את כרטיס הטיפולים של התובעת אשר תחילה נוהל בתכנית ניהול רפואית "דנטלי" [עמוד 22 לתיק המוצגים] וביום ה- 1.10.2014 עבר הנתבע לנהל את כרטיס הטיפולים בתוכנה חדשה, היא תוכנת ה"אופטימה" [ראה סעיף 109 ו-110 לתצהיר הנתבע, עמוד 42 שורות 6 ואילך לפרוטוקול חקירתו הנגדית של הנתבע ונספח 2 לתצהיר הנתבע].

57. למעשה, מתוך תצהירי הצדדים עולה כי אין מחלוקת כי נספח 2 לתצהיר הנתבע הנו כרטיס הטיפולים כפי שנערך על ידי הנתבע בזמן אמת וכי הוא משקף את מרבית הטיפולים, אף לשיטת התובעת, שנעשו ע"י הנתבע לתובעת.

58. מתוך כרטיס הטיפולים עולה כי התובעת הגיעה לראשונה ביום 12.6.2013 לצורך פגישת היכרות ומילאה שאלון מצב בריאותי והנתבע כתב התייחסות ראשונית באשר למצב הפה והלסת [ראה עמודים 18 עד 21 לתצהיר הנתבע].

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

- 1 59. מתוך כרטיס הטיפולים עולה כי ביום 25.5.2014 השחזי הנתבע 12 שיניים בלסת העליונה
2 ובנה 12 כתרים זמניים בלסת העליונה וביום 28.5.2014 ביצע סגר קל וביום 18.6.2014
3 התאים כתר לאחר שיפור השחזה, סילק עששת ועוד.
4
5 60. במהלך חודש אוגוסט 2014 הגיעה התובעת מספר פעמים למרפאה, כאשר בתחילה הגיעה
6 התובעת לאחר שבר של הגשר ולכן בוצעה הדבקה והתאמה של כתר לאחר השבר (שן 14).
7
8 61. ביום 19.11.2014 הגיעה התובעת למרפאה והנתבע ביצע מטבעים לגילוף אבחני לצורך גשר
9 זמני נוסף לשיניים 16 עד 23 ואף נמסר גשר קבוע בהדבקה זמנית לשיניים 27 עד 25.
10
11 62. ביום 17.12.2014 נמסר לתובעת הגשר הזמני לשיניים 23 עד 16 וביום 24.12.2014 בוצע
12 איזון סגר.
13
14 63. כמו כן, עולה מתוך התיק הרפואי, כי ביום 28.1.2015 השחזי הנתבע וביצע כתר זמני בשן
15 37 ובשיניים 35 עד 34 וביום 29.1.2015 פתח הנתבע חלון גרמי כהכנה להרחבת העצם בשן
16 36.
17
18 64. ביום 15.2.2015 הדביק הנתבע את המאזנים בשיניים 12 עד 22, הרחיב את החלון הגרמי
19 בשן 36 וביצע הבקעה מאולתרת בשן 11.
20
21 65. כמו כן עולה מהתיק הרפואי כי ביום 1.3.2015, הניח הנתבע קפיץ אורתודנטי בשיניים 35
22 עד 38 וביום 22.3.2015 הפעיל קפיץ בשיניים 34 עד 37 להמשך דיסטליזציה והוציא את
23 התפרים בשן 36.
24
25 66. ביום 1.4.2015 ביצע הנתבע בניית עצם בשיטת המנהרה בשיניים 44 עד 47 וביום 12.4.2015
26 הוריד את המאזנים לשן 11 וקיבע שיניים סמוכות.
27
28 67. ביום 8.7.2015 ביצע הנתבע ניתוח החדרת שתלים דנטליים בשיניים 37 עד 36 וביום
29 19.7.2015 הוציא את התפרים וקיבע את שיניים 11 עד 13 לאחר הזזה פלטלית. ביום
30 22.7.2015 הדביק הנתבע בשן 23 הדבקה קבועה של מבנה יצוק, וריפד כתר זמני לאחר
31 הדבקת מבנה.
32
33 68. במהלך חודש אוגוסט 2015 חידש הנתבע את ההדבקה בשיניים 13 עד 16, הפריד בין כתרים
34 זמניים ויצירת מרווחים לצורך תנועה פלטלית בשיניים 22 עד 23, הדביק מאחזים בשיניים

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

- 1 13 עד 25 והפעיל שם גומייה וביום 9.8.2015 הסתיימה פעולת התזוזה הפלטית בשיניים
2 13 עד 25 והתחיל הליך הבקעה בשן 23.
3
4 69. כמו כן, עולה מהתיק הרפואי כי ביום 25.10.2015, נעשתה פעולת סילוק רובד ואבנית מכל
5 הפה של התובעת ואף חודשה הדבקה זמנית בשיניים 16 עד 23 והתגלתה דלקת ודימום
6 בשן 13. כמו כן, עולה כי באותו יום ביצע הנתבע הדבקת שחזור זמני בשיניים 14 עד 16
7 וחיבר מבנים לשתלים בשיניים 36 ו-37.
8
9 70. במהלך חודש נובמבר 2015, הגיעה התובעת למרפאתו של הנתבע והנתבע חיבר מבנים
10 לשתלים בשיניים 36 ו-37, חיבר שני גשרים זמניים בשיניים 34 עד 37 ועקר את שן 35
11 והשתיל עצם.
12
13 71. בחודש דצמבר 2015, פעל הנתבע לתיקון גשר בשיניים 13 עד 23 והורדו המאחזים בשיניים
14 33 עד 43 ובוצע קיבוע ובשיניים 44 עד 47, בוצע ניתוח בניית עצם, סיבוב שני בשיטת
15 המנהרה בשיניים 44 עד 47 ובהמשך הוצאו התפרים.
16
17 72. בתוך כרטיס הטיפולים עולה כי בחודש פברואר 2016, ביצע הנתבע קיבוע נפל משן 43,
18 חיבר חיבור לשן 42 וקיצור הקיבוע, הוא פעל לסילוק אבנית משתי הלסתות פלוס רובד
19 דנטלי.
20
21 73. ביום 8.3.2016, סילק הנתבע אבנית ורובד משיניה של התובעת ותיקן את הגשר הזמני
22 הקדמי וביום 9.3.2016 ערך הנתבע צילום רנטגן בשיניים 13, 14, וציין כי צילום הרנטגן
23 אינו חד משמעי.
24
25 74. עיון בהמשך תיקה הרפואי של הנתבעת מיום 15.3.2016 ועד יום 17.3.2016 אינו בגין
26 טיפולים רפואיים שניתנו על ידי הנתבע לתובעת אלא פירוט ההתנהלות בין הצדדים בשים
27 לב כי התובעת סירבה להמשך טיפול אצל הנתבע.
28
29 75. יצוין כי הצדדים, הן התובעת והן הנתבע, פירטו בתצהיריהם טיפולים רפואיים מפורטים
30 אשר לטענתם ניתנו על ידי הנתבע לתובעת. אולם בשים לב למחלוקות בין הצדדים
31 ולהפסקת חקירתה הנגדית של התובע במהלך הדיון, יציאתה מאולם בית המשפט באמצע
32 החקירה הנגדית והשיחה שנערכה על ידה עם בן זוגה מחוץ לאולם בית המשפט ובאמצע
33 חקירתה הנגדית, הרי שהכרעתי מבוססת על הרשומה הרפואית ובין השאר גם על העובדות
34 שאינן שנויות במחלוקת.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

76. מתוך כרטיס הטיפול והרשומה הרפואית עולה כי כבר ביום 1/10/14 זמן קצר לאחר תחילת הטיפול בלסת העליונה, החלו חילוקי הדעות בין התובעת לנתבע באשר לטיפול הרפואי, חילוקי דעות אשר כאמור הסתיימו בחודש 3/16 עת הפסיקה התובעת להגיע למרפאה של הנתבע לצורך קבלת רפואי וקיבלה לידיה העתק תיקה הרפואי, לצורך התייעצות עם גורמים אחרים ושקילת המשך צעדיה.

77. יצוין כי עיון בחוות הדעת של מומחה בית המשפט, מעלה כי חוות דעתו של מומחה בית המשפט בכל הנוגע לטיפול הרפואי שניתן בסופו של יום על ידי הנתבע לתובעת, מבוססת על הרשומה הרפואית וכרטיס הטיפול כפי שהוגש על ידי הנתבע במסגרת תצהירו.

78. לאחר שפירטתי את הטיפול הרפואי אשר ניתן לתובעת בהתאם לרשומה הרפואית, על בית המשפט להידרש לטיב הטיפול שניתן על ידי הנתבע לתובעת, בשים לב לטענות שהועלו ע"י התובעת בכתב טענותיה, ובחוות הדעת הרפואית מטעמה.

טיב הטיפול שניתן לתובעת

79. כפי שצוין לעיל, טענתה המרכזית של התובעת כלפי הנתבע הנה כי הטיפול הרפואי שניתן לה לאורך כל תקופת הטיפול ע"י הנתבע, היה רשלני, מנוגד לסטנדרט הרפואי המקובל, בניגוד לפרקטיקה הנהגת ובשל כך יש לחייב את הנתבע בתשלום פיצוי לתובעת.

80. עיון בכתבי הטענות, בחוות הדעת מטעם הצדדים, בסיכומי הצדדים ובחוות הדעת מומחה בית המשפט, מעלה כי טענות התובעת באשר לטיב הטיפול שניתן על ידי הנתבע במהלך תקופת הטיפול, משתרעות על מספר תחומים ועניינים וביניהם: החלטת הנתבע להתחיל את הטיפול בתובעת בלסת העליונה ולא בתחתונה, ביצוע הטיפול הראשון זמן רב לאחר הבדיקה הראשונית, איכות הכתרים הזמניים אשר הוכנו במרפאה ולא במעבדה, הזקפת שן 38 ושבירת שן 35, ביצוע ניתוחים להשתלת העצם בשיטת המנהרה, הבקעת שן 11 ושן 23.

81. להלן אדון בכל טענה וטענה כפי שהיא עולה מחוות הדעת וכתבי הטענות, ראשון ראשון ואחרון אחרון.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

מועד תחילת הטיפול

1

2

3 82. מתוך חוות הדעת של מומחה בית המשפט, עולה כי התובעת הגיעה לראשונה למרפאתו של
4 הנתבע ביום 12.6.2013, אולם בפועל קיבלה את הטיפול הרפואי הראשון רק ביום
5 25.5.2014. מומחה בית המשפט העלה תמיהה מדוע עבר זמן כה רב מביקורה הראשון של
6 התובעת במרפאה עד לתחילת הטיפול, וזאת מבלי שנעשתה בדיקה חוזרת ותכנית טיפול
7 חדשה על אף הזמן הרב שעבר.

8

9 83. דא עקא, כי עיון בכרטיס הטיפולים על פי תוכנת "דנטל" אשר הייתה קיימת במרפאתו של
10 הנתבע בשנת 2013 ו- 2014, מעלה כי התובעת ביקרה במרפאתו של הנתבע ביום 12.3.2014
11 וביום 18.3.2014 [ראה עמוד 22 לתיק המוצגים של הנתבע] וכי ניתנה לה תכנית טיפול ביום
12 12.3.2014 [ראה עמוד 43 לתיק מוצגי הנתבע] וכן תכנית נוספת מיום 18.3.2014, אשר עליה
13 חתמה התובעת [ראה עמוד 46 לתיק מוצגי הנתבע].

14

15 84. לטענת הנתבע בתצהירו, ביקרה התובעת במרפאתו ביום 14.8.2013 וניתנו לתובעת 3
16 תכניות טיפול המצורפות כחלק מנספח 3 לתצהירו של הנתבע. עיון בנספח 3 מעלה כי אכן
17 לתובעת הוצעו ביום 14.8.2013 מספר תכניות טיפול אשר אינן כוללות את השתלים אשר
18 בכל אחת מהן סך התשלום הנדרש וסוג הטיפול מעל שונה. כמו כן, עולה כי בסופו של יום
19 בחרה התובעת את תכנית הטיפול השנייה, המפורטת בעמוד 44 לתיק המוצגים אותה
20 אישרה וחתמה עליה ביום 18.3.2014 כתשעה חודשים לאחר הביקור הראשון וכחמישה
21 חודשים לאחר שניתנו לתובעת תכניות הטיפול לבחירתה ולהחלטתה.

22

23 85. לאחר שעיינתי בסיכומי התובעת עולה כי התובעת לא טענה בסיכומים מטעמה, כל טענה
24 בענין ויש לראותה כמי שזנחה טענה זו. אף אם התובעת לא היתה זונחת טענה זו, הרי
25 שבשים לב כי התובעת בחרה להפסיק את חקירתה הנגדית במהלך עדותה בפניי, יצאה
26 מאולם בית המשפט, שוחחה עם בן זוגה באמצע החקירה, ולאחר ששמעתי את חקירתה
27 הנגדית, סבורתני כי יש ליתן משקל נמוך לאמור בתצהירה בשים לב כי חלק ניכר
28 מהעובדות, לא היו ידועות לתובעת, כי במהלך עדותה התגלו אי התאמות וסתירות בין
29 תצהירה, לחקירתה הנגדית (מספר תוכניות הטיפול שהוצגו לתובעת ע"י הנתבע, קבלת
30 יעוץ רפואי באשר לדלקת בשן 11, ביצוע כלל ההנחיות שניתנו לה ע"י הנתבע ועוד) אני
31 קובעת כי טענתו העובדתית של נתבע, לפיה ניתנו לתובעת מספר טיפולים לבחירתה במהלך
32 התקופה וכי התובעת בחרה בסופו של יום את התוכנית המועדפת עליה וכי מועד תחילת

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

הטיפול, היה זמן סביר לאחר שהתובעת בחרה את תוכנית הטיפול המועדפת עליה, מתקבלת בזאת..

סדר הטיפולים: לסת עליונה לפני לסת תחתונה

86. סוגיה נוספת העומדת לפתחי הנה טענת התובעת לפיה החלטת הנתבע להתחיל את הטיפול הרפואי בלסת עליונה ולא בלסת תחתונה, הייתה לא מקצועית ולא הגיונית בשים לב למצבה הרפואי של התובעת. כמו כן, טענה התובעת שעיקר טענותיה בעת שהגיעה לנתבע היו בגין הלסת התחתונה ולכן החלטתו לטפל בלסת העליונה הייתה לא הגיונית בעליל.

87. גם מסקנת מומחה בית המשפט לפיה החלטת הנתבע להתחיל את הטיפול הרפואי בלסת עליונה ולא בלסת תחתונה, אשר דורשת זמן רב מאוד עד בניית שחזור זמני תחתון שיוכל להיות מותאם סגרית לשחזור זמני עליון, נעשתה ללא כל הסבר מניח את הדעת. לטענת מומחה בית המשפט, לא ניתן כל הסבר הגיוני להחלטת הנתבע לקדם את הטיפול בלסת העליונה, דבר שהוביל לצורך בבניית גשר זמני חדש מאקריליק בעלות נוספת גבוהה יותר.

88. הנתבע מאידך טען כי התובעת, על אף שהגיעה בפגישתה הראשונה וביקשה לטפל הן בלסת עליונה והן בתותבת בלסת התחתונה, הרי בסופו של יום ובהתאם לשאלון המצב הבריאותי שלה, הרי שהתותבת לא מאוד הפריעה לה [ראה עמוד 30 לתיק מוצגי הנתבע] וכי רק בסוף שנת 2014 בשלה ההחלטה אצל התובעת, להתחיל את טיפול השתלת העצם בלסת תחתונה ולכן, לא ניתן היה להתחיל לטפל בלסת תחתונה בטרם ניתנה הסכמת התובעת לכך.

89. כמו כן טען הנתבע כי לתובעת היתה מחלת חניכיים בלסת העליונה וחסר בשיניים אחוריות, דבר שהביא לעומס יתר על הלסת העליונה בעת סגירה וכן לרטט. לטענתו, בשים לב לכך, והיות והטיפול בלסת התחתונה ממילא היה מורכב יותר, גם עניינית ובהתעלם מאי מתן הסכמתה לתחילת טיפול בלסת תחתונה, לא כל טעם להתחיל את הטיפול בלסת התחתונה, שכן הדבר היה פוגע באיכות חייה בכל הנוגע ליכול האכילה.

90. בכל הנוגע לטענת התובעת כי עיקר טענותיה בעת הגעתה למרפאתו של הנתבע היו בגין הלסת התחתונה, אין בה ממש, וזאת בשים לב לשאלון אשר מילאה התובעת עת הגיעה לראשונה למרפאתו של הנתבע ביום 12.6.2013, שם ציינה ברחל בתך הקטנה כי הכתרים הישנים שהם כאמור בלסת העליונה מפריעים לה ואילו לגבי התותבת בלסת התחתונה, ציינה כי הייתה שמחה להיפטר ממנה אולם בהמשך ציינה "בעצם לא מפריע לי".

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

91. נוכח האמור לעיל, אני קובעת כי התובעת הגיעה למרפאתו של הנתבע על מנת לטפל ראשית ולפני הכל בלסת העליונה, שכן הכתרים היו ישנים והיא נזקקה להחלפתם, ואילו לגבי הלסת התחתונה, היא הייתה חפצה להיפטר מהתותבת, אולם עניין זה לא היה בנפשה ולמעשה חששה מאוד מטיפול זה, אשר מטבע הדברים היה מורכב וכואב יותר.

92. כמו כן, לאחר ששמעתי את עדות הנתבע, אשר כאמור הייתה מהימנה בעיני, ובשים לב לרשומה הרפואית ולתכניות הטיפול אשר בסופו של יום נחתמו על ידי התובעת, הרי שעולה כי בתחילת הדרך נתנה התובעת את הסכמתה לטיפול בלסת עליונה בלבד ולא ניתנה כל הסכמה מטעמה לטיפול בלסת התחתונה, אשר כאמור כולל ניתוח השתלת עצם בלסת התחתונה. ראה לעניין זה תכנית הטיפול מיום 19.11.2014 עליה חתומה התובעת, ושם מצוין, ברחל בתך הקטנה, כי: **"יתוכנן טיפול לפני המראה הבאה להרחבת עצם בצד שמאל תחתון ולקידום הטיפול בלסת התחתונה בכללותה. רק לתכנון"** (הדגשה במקור) [עמוד 49 לתיק המוצגים מטעם הנתבע].

93. כמו כן, בסופו של יום ועל פי הרשומה הרפואית, עדותו של הנתבע שכאמור היתה מהימנה עליו, רק ביום 10.12.2014 הסכימה התובעת להתחיל טיפול מורכב וארוך בלסת תחתונה, הכולל הורדת כתרים קבועים, הזקפת שן 38, ניתוח השתלת עצם מנהרה ועוד. ראה לעניין זה מתווה תכנית טיפול מעודכן מיום 10.12.2014, עליה חתומה התובעת.

94. מכאן עולה כי ההחלטה של הנתבע להתחיל את הטיפול בלסת עליונה ולא בלסת תחתונה, נבע, מהחלטתה של התובעת ולא מהחלטתו של הנתבע, אשר היתה מקובלת מבחינה רפואית על הנתבע. מתוך הרשומה הרפואית ותכניות הטיפול, עולה כי כבר במתחילת הדרך, הציע הנתבע לתובעת, לטפל בלסת התחתונה והסרת התותבת, באמצעות ניתוח השתלת עצם מנהרה, אולם התובעת משיקוליה, בחרה לדחות את תחילת הטיפול בלסת התחתונה ולא נתנה אישור לתובע להתחיל לטפל בלסת התחתונה. לאחר שעיינתי ברשומות הרפואיות והמסמכים עליה חתמה התובעת, אני קובעת כי התובעת בחרה במודע ומתוך רצון חופשי, לטפל תחילה בכתרים הישנים בלסת העליונה וסירבה לטיפול המוצע של הנתבע בלסת התחתונה, אשר כלל ניתוח השתלת עצם בשיטת המנהרה.

95. נוכח האמור לעיל, טענת התובעת ותהיית מומחה בית המשפט כי החלטת הנתבע להתחיל לטפל בלסת העליונה ולא בלסת תחתונה, הייתה ללא הסבר מניח את הדעת, נדחית על ידי, שכן התובעת, היא זו שבחרה שלא ליתן אישור לנתבע להתחיל לטפל בלסת התחתונה וסירבה בתחילת הטיפול, לטיפול שהוצע ע"י הנתבע לתובעת בכל הנוגע להסרת התותבת בלסת התחתונה והשתלת העצם בשיטת המנהרה.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

96. בנסיבות העניין ובשים לב כי התובעת הייתה מעוניינת לטפל, בתחילת הדרך, רק בכתרים הישנים אשר היו בלסת העליונה [ראה עמוד 20 לתיק המוצגים מטעם התובעת], הרי שהחלטת הנתבע להחליף את הכתרים הישנים בלסת העליונה תחילה, הייתה סבירה והגיונית ובשלב זה לא הייתה לו, כל הסכמה מטעם התובעת לטפל בלסת התחתונה, בהתאם לטיפול שהוצע על ידו.

97. למותר לציין שאף אם מסקנתי הייתה אחרת ואף אם היה עולה שהתובעת הסכימה בתחילת הטיפול לקבלת טיפול הן בלסת עליונה והן בלסת תחתונה וכי הנתבע הוא שבחר להתחיל דווקא בלסת התחתונה, הרי שאין המדובר ברשלנות מקצועית של הנתבע ואין המדובר בטיפול שהוא מנוגד לסטנדרט המקובל, אף לשיטת מומחה בית המשפט. כל שהעלה מומחה בית המשפט, הוא תמיהה מדוע החל הנתבע בטיפול בלסת העליונה, שכן התובעת ציינה בפני מומחה בית המשפט, כי היתה מעוניינת בטיפול בלסת התחתונה תחילה "אני סבור שהנתבע היה צריך להתחיל לטפל בלסת התחתונה, כי בשום שלב לא דרשה הגב' אתר שיתחיל בלסת העליונה". דא עקא, כי טענה עובדתית זו, שטענה התובעת בפני מומחה בית המשפט התגלתה, כל נכונה ולא תואמת את העובדות שהוכחו בפניי.

98. למעלה מן הצורך אוסיף כי את טענת הנתבע בחקירתו הנגדית (עמוד 70 ואילך לפרוטוקול) כי בשל העומס על הלסת העליונה, מחלת חניכיים פעילה והסגר של התובעת, הרי שהתחלת הטיפול בלסת העליונה היה אף נכון יותר מבחינת רפואית ומבחינת הצרכים של התובעת, לא הופרכה ע"י התובעת ומומחה בית המשפט.

99. את טענת התובעת כי הנתבע החל בטיפול בלסת העליונה ולא התחתונה, על מנת להפוך את התובעת "לקהל שבוי", אני דוחה מכל וכל, שכן אף אם הנתבע היה מתחיל את הטיפול בלסת התחתונה, לשיטת התובעת, גם אז היתה התובעת הופכת להיות "קהל שבוי" בכל הנוגע לכלל שיקום הפה.

100. ויודגש - שאין ספק שאף לשיטת מומחה בית המשפט, אין המדובר בטיפול רשלני המנוגד לסטנדרט הרפואי ולכן דין טענות התובעת בענין, להידחות.

הזקפת שן 38 ושבירת שן 35

101. לטענת התובעת, הזקפת שן 38, ע"י חיבור קפיץ שנמתח על השיניים 35-38 בכוונה ליצור לחץ על שן 38 וליישר אותה, היה טיפול כושל, אשר הביא בסופו של יום לשבירתה

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

1 של שן 35 ובשל כך, עתרה התובעת לחיוב הנתבע לפצותה בעלות שיקום חסרון שן 35 בסך
2 כולל של 27,000 ₪.

3
4 102. הנתבע מאידך טען כי שן 35 מלכתחילה היתה לא בריאה שכן בוצע בה בעבר טיפול
5 שורש וכי הזקפת שן 38 בוצעה בהצלחה ושן זו משרתת את התובעת עד עצם היום הזה.

6
7 103. על פי חוות הדעת של מומחה בית המשפט עולה כי: "לא מצאתי כל היגיון
8 להזקפת שן 38. שן 28 לא היתה בפה, על כן הזקפת שן 38, באם היתה מזדקפת, לא היתה
9 אל מול שן נגדית....חיבור השן הנטויה קדימה לגשר שיושב על שתלים קצרים של 5-6
10 מ"מ על שיניים 36, 37 גם הוא לא הגיוני ולא מקובל. השן היתה צריכה להיעקר מכוון
11 שנעשו שלתים באזור 36-37...לצורך הזקפה שכזו, היה צריך דר תגרי לקחת לפחות 3
12 שיניים בעיגון 33, 34 ו-35 או באופן שלטעמי הטוב ביותר, להיעגן עד הצד הימני עד
13 שיניים 43, 44. משלא עשה זאת, צהעומס נפל על שן 35 וסביבה. כתוצאה מכך אבד העיגון,
14 נהרסה השן והשן אבדה. לא מצאתי כל אסמכתא לכך ששן 35 נשברה...למרות ששן 35
15 אבדה בגלל פעולה לא מקצועית, גבה דר תגרי עוד 12,900 ₪....". (עמוד 12 ואילך לחוות
16 הדעת של מומחה בית המשפט).

17
18 104. כפי שצויין לעיל, בית המשפט אינו חייב לקבל את חוות דעתו של מומחה שמונה
19 על-ידו, אולם דרך כלל, בהעדר סיבה מוצדקת שלא לעשות כן, ייטה בית המשפט לאמץ את
20 חוות דעת המומחה מטעמו, בתחום הרפואי.

21 105. בעניינינו, הנתבע שלח למומחה בית המשפט שאלות הבהרה ומומחה בי המשפט
22 השיב לשאלות, אולם נותר בדעתו בכל הנוגע לסוגיית הזקפת שן 38 והנזק שנגרם לשן 35.
23 סבורתני כי על אף ניסיונות הנתבע להצביע על ליקויים בחוות הדעת של מומחה בית
24 המשפט המצדיקים סטייה ממסקנות מומחה בית המשפט, לא צלח הדבר בידו ולכן
25 סבורתני כי בסוגייה זו, אין מקום לסטות ממסקנת מומחה בית המשפט ויש לחייב את
26 הנתבע לשלם לתובעת את כל עלות שיקום חסרון שן 35 לרבות החלפות עתידיות בסך כולל
27 של 27,000 ₪ כמפורט בחוות הדעת מטעם מומחה בית המשפט (ראה עמוד 16 לחוות
28 הדעת).

29 איכות הכתרים הזמניים בלסת עליונה

30
31 106. לטענת התובעת, הכתרים הזמניים אשר הנתבע הרכיב בלסת העליונה ביום
32 25.5.2014, נעשו על ידו במרפאה ולא במעבדה, דבר שגרר אי נוחות רבה ואי התאמה ואילץ

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

את התובעת לדרוש את החלפת הכתרים הזמניים בכתרים מחוזקים (כתרים שנעשים במעבדה) אשר בסופו של יום הורכבו בלסת העליונה בחודש דצמבר 2014. לטענת התובעת בגין הכתרים הזמניים אשר הורכבו לה ביום 25.5.2014 שילמה היא לנתבע סך של 28,800 ₪ ובגין הכתרים הזמניים המחוזקים שהורכבו לתובעת בחודש דצמבר 2014, שילמה היא לנתבע סך של 25,000 ₪.

107. הנתבע מאידך במסגרת חוות דעתו טען כי התובעת כלל לא התלוננה על איכות הכתרים הזמניים אלא על כי נעשו במרפאה ולא במעבדה. אף מומחה בית המשפט התייחס לסוגיה זו, אולם לא התייחס לטיב הכתרים הזמניים שנעשו במרפאה אלא חיוו דעתו באשר לחיוב התובעת בעלות כוללת של 52,000 ₪ בגין תשעה כתרים.

108. בחקירתו הנגדית טען הנתבע כי החלפת הכתרים הזמניים בלסת העליונה נעשתה בשל צורך ובשל חלוף הזמן מההתקנה הראשונה וכי ההחלפה לא בוצעה בשל איכות הכתרים הזמניים הראשונים.

109. לאחר שעיינתי בחוות הדעת של מומחה בית המשפט ושמעתי את עדויות הצדדים, סבורתי כי התובעת לא השכילה להוכיח ברמת ההוכחה הנדרשת ממנה במשפט אזרחי כי הכתרים הזמניים שהורכבו לה בלסת העליונה ביום 25.5.2014, היו לא תקינים בשל בנייתם במרפאה ולא במעבדה. עיון בחוות דעת של מומחה בית המשפט מעלה כי המומחה בשום שלב, לא קבע כי הכתרים הזמניים שהושתלו אצל התובעת בלסת העליונה, היו לא תקינים ו/או כי הרכבתם הייתה רשלנית ובניגוד לסטנדרט הרפואי המקובל. כל התייחסותו בעניין הייתה באשר לחיוב התובעת בעלות בניית הכתרים הזמניים.

110. החלטת הנתבע להחליף בסופו של יום את כלל הכתרים בלסת העליונה בחודש דצמבר 2014 ולחייב בגינם את התובעת בסך נוסף של 25,000 ₪, אינם עולים כדי רשלנות מקצועית והתנהלות הנתבע בעניין, קרי חיוב התובעת בסך כולל של 52,000 ₪ בגין תשעה כתרים, תידון במסגרת טענות התובעת בדבר חיוב ביתר.

הבקעת שן 11 ושן 23

111. לטענת התובעת לא היתה כל הצדקה להבקעת שן 11 ושן 23 וכי לא היתה כל דלקת בשן 11 על אף טענת הנתבע, כי שן זן היתה מודלקת. טענות התובעת בסיכומיה בענין

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

1 זה, מתייחסות לגבייה של 6,000 ₪ על הבקעת שן 11, כאשר לא היתה כל הצדקה רפואית
2 לכך.

3
4 112. הנתבע מאידך טען כי בוצעה על ידו הבקעה לשן 23 וכי ברשומה הרפואית, פעולה
5 זו מופיעה (ראה סעיף 35ד לסיכומי הנתבע) וכי בשן 11 היתה דלקת וטענותיה של התובעת
6 להיעדר דלקת בשן זו, הינה דעה פרטית של התובעת שלא נתמכה ביעוץ רפואי. כמו כן טען
7 הנתבע, כי על פי הרשומה הרפואית, נדרש היה להבקיע את שן 11 בשל דלקת בשן זו.

8
9 113. על פי מומחה בית המשפט עולה כי לדעתו הרפואית " לא הוסבר גם מדוע הבקיע
10 דר תגרי את שן 11 ואת שן 23 ומדוע לא חידש את טיפולי השורש בשיניים 23 ושן 14....".
11 (ראה עמוד 15 לחוות הדעת) בשים לב כי לטענת התובעת בענין, יש להורות על השבת
12 הסכומים ששולמו על ידו, בגין הבעת השן, ענין זה ידון יחד עם שאר טענות התובעת
13 להשבת כספים אשר שילמה בייתר בהתאם לחוות הדעת של מומחה בית המשפט.

השתלת עצם בשיטת המנהרה בלסת תחתונה

14
15
16
17 114. לטענת התובעת, הניתוחים אותם ביצע הנתבע בלסת התחתונה לצורך השתלת
18 עצם בשיטת המנהרה, בוצעו ברשלנות מקצועית, תוך הסבת כאב רב לתובעת ובסופו של
19 יום ניסיון ההשתלה נכשל.

20
21 115. הנתבע מאידך טען, כי ניתוח השתלת העצם בשיטת המנהרה, הוא ניתוח נפוץ
22 יותר, עם פחות סיכון מהניתוח שהוצע ע"י דר שורץ (לקיחת עצם מהאגן) וכי המדובר
23 בנינוח המתבצע בשני שלבים וכי בסופו של יום, הניתוח צלח בסופו של יום, ועל יסוד
24 ההניתוח והשלמת העצם אותה הוא ביצע, השלים דר' דקלו את השתלת השיניים בפיה
25 של התובעת.

26
27 116. על פי חוות הדעת של מומחה בית המשפט עולה כי הניסיון " הכפול להרמת גובה
28 העצם בצד ימין היה מיותר, ואם היה נעשה כראוי, כנראה לא היה צריך לעשות אותו
29 פעמיים אלא פעם אחת בלבד...." (ראה עמוד 14 לחוות הדעת) כמו כן קבע המומחה:

30
31 117. " במקום לשכנע את המטופלת לקצור עצם מתוך פיה...וזאת ללא הרדמה כללית,
32 השתמש בשיטת המנהרה, שיטה שלא מקובלת על ידי הכירורגים והפריודונטים באופן
33 כללי להרמת גובה עצם.. אלא למטרות אחרות כגון עיבוי עצם. לכן לא פלא שהוא נכשל

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

פעמיים... ההחלטה לבצע את הרמת גובה העצם רביע 4 אינה נכונה. דר תגרי לקח על פעולה הלקויה הזו סך של 7,200 ₪ למרות הכישלון". (ראה עמוד 13 לחוות הדעת).

118. יצויין כי לטענת הנתבע, ההשתלות שבוצעו על ידו צלחו בסופו של יום שכן על בסיס ההשתלות אותן הוא ביצע, המשיך דר דקאלו את העבודה והשלים את ביצוע ההשתלות והכתרים בלסת התחתונה. על אף האמור לעיל ובשים לב כי חוות הדעת של מומחה בית המשפט לא נסתרה ואין היא קובעת רשלנות מקצועית של הנתבע, לא ראיתי לנכון לסטות ממסקנותיה.

119. לגופו של ענין, ובשים לב למסקנות מומחה בית המשפט, הפיצוי הכספי בגין בחירת הטיפול ע"י הנתבע תידון במסגרת טענות התובעת להשבת הכספים ששולמו על ידה בייתר.

הפסקת הטיפול הרפואי באופן חד צדדי על ידי הנתבע

120. לטענת התובעת, הפסיק הנתבע את הטיפול שניתן לה בשל כך שסירבה לחתום על מסמך שכונה "קווים מנחים לתכנית הטיפולים בהם מפורטות בין היתר עלויות מופרזות עבור טיפולים שונים ונוספים עליהם תצטרך לשלם". לטענת התובעת, כאשר הבינה כי הנתבע אינו מוכן לטפל בה יותר, נאלצה לתור אחרי רופאים אחרים.

121. הנתבע מאידך טען כי במהלך חודש מרץ וכפי שעולה מהרשומה הרפואית, סירבה התובעת לחידוש ההדבקה בגשר בצד שמאל תחתון [ראה עמוד 29 לתיק מוצגי הנתבע], עניין שכאמור סבר הנתבע כי הנו מצב בלתי סביר באופן קיצוני אשר מסכן הן את התובעת והן את הנתבע. נוכח זאת, ובשים לב לסירובה של התובעת לשתף פעולה בטיפול הרפואי, דרש הנתבע כי התובעת תחתום על מסמך "קווים מנחים למסגרת הטיפולית", מסמך שהוא נוהג להחתים מטופלים אשר אינם מוכרים לו באופן אישי. לטענת הנתבע, מסמך זה אינו מחדש דבר, אולם חוזר על התחייבות המטופל לטיפול ולקחת אחריות של המטופל על ההתנהלות הטיפולית.

122. לטענת הנתבע, על אף בקשתו כי התובעת תחתום על מסמך זה, סירבה התובעת בכל תוקף לחתום על מסמך זה ולכן החליטו שכל עוד התובעת מסרבת לחתום על התחייבותה ללקיחת אחריות, הוא אינו יכול להמשיך לטפל.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

123. הנתבע צירף לתיק המוצגים מטעמו את המסמך "הקווים המנחים לתכנית הטיפולית" עליו התבקשה התובעת לחתום. עיון במסמך מעלה כי המדובר במסמך סטנדרטי אשר אינו מתייחס לטיפול הספציפי אשר ניתן על ידי הנתבע לתובעת, אלא בהוראות סטנדרטיות ולא קיבלתי כל הסבר מניח את הדעת מדוע סירבה התובעת לחתום על מסמך זה.

124. לאחר ששמעתי את עדויות הצדדים, סבורתי כי בשלב זה של הטיפול ובחודש מרץ 2016, נוצר נתק בין התובעת לנתבע, כאשר כל צד איבד את האמון בצד שכנגד. קרי, התובעת איבדה אמון בטיפול שניתן לה על ידי הנתבע ואילו הנתבע איבד אמון ביכולתה של התובעת לעמוד במסגרת הטיפולית ולהישמע להוראותיו.

125. נוכח זאת, אני קובעת כי התובעת היא זו שסירבה בסופו של יום להגיע למרפאה להמשך טיפול וזאת היות ואיבדה אמון בנתבע ואין המדובר בהפסקה יזומה של הטיפול על ידי הנתבע, באופן שסיכן את התובעת.

126. את מסקנתו של מומחה בית המשפט לפיה הנתבע הפסיק את הטיפול באופן חד צדדי ועל דעתו, אני דוחה. מדובר בקביעה עובדתית אשר הנה בסמכותו של בית המשפט ואשר ניתנת על סמך ראיות שעל הצדדים להציג בפני בית המשפט וקביעתו של מומחה בית המשפט בעניין הייתה ללא אחיזה בעובדות כפי שהובאו לפתחו של בית המשפט ובהסתמך על סיפור המעשה מפיה של התובעת.

פגיעה באוטונומיה והעדר הסכמה מדעת

127. סעיף 14(א) לחוק זכויות החולה קובע כי "הסכמה מדעת יכול שתהיה בכתב, בעל פה או בדרך של התנהגות". על רופא שיניים לבצע את הטיפול לאחר שקיבל את הסכמתו מדעת של המטופל לטיפול המוצע. על מנת לקבל הסכמה זו, "על רופאים להציג בפני מטופליהם החלטות חשובות המחייבות הפעלה של שיקול דעת – כאשר אין מדובר במצבי דוחק וחירום – מוקדם ככל האפשר, באופן שייתן להם שהות לקבל החלטה מושכלת בנושא. לא תמיד הדבר אפשרי, למשל במקרה של "סיבוך" במהלך פרוצדורה רפואית המחייב קבלת החלטה מיידית. אולם, אין ספק שכך נדרש בכל הנוגע לסיכונים צפויים שהתייחסות אליהם אמורה להיות חלק מן המעקב הרפואי השגרתי" (ע"א 4380/13 ריקמן נ' שירותי בריאות כללית (2015) בפסקה 21).

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

128. האוטונומיה של אדם על גופו כוללת את זכותו לעצמאות ולשליטה על גופו, את זכותו לגבש את רצונו ולבחור ולהחליט על פי רצונות אלו, וגם - את החירות מפני התערבות בגופו ללא הסכמתו. מזכותו של אדם לכבוד ולאוטונומיה, נגזרת זכותו לקבל מידע על טיפול רפואי המוצע לו וזכותו שלא לבצעו מבלי שניתנה הסכמתו המודעת. חלה על הרופא חובה לספר למטופל מידע סביר הדרוש לו כדי לגבש החלטה אישית, מושכלת, בשאלה האם להסכים לטיפול הרפואי (ע"א 2781/93 דעקה נ' בית החולים 'כרמל' חיפה, פ"ד נג(4) 526, 570-573 (1999)). מחדל של מטפל מלקבל את הסכמתו מדעת של המטופל, עלול להקים חובת פיצוי גם אם לא הוכח קשר סיבתי בין העדר ההסכמה לבין הטיפול וגם אם לא נגרם נזק גופני. עצם הפגיעה באוטונומיה מזכה בפיצוי (שם, בעמ' 581-582).
129. לטענת התובעת, הטיפול הרפואי אשר ניתן לה על ידי הנתבע היה שלא בהסכמתה ובלי שהבינה את טיב הטיפול וכפי שבעלה של התובעת טען, תחת סחיטה באיומים [ראה עמוד 23, שורות 16-17 לפרוטוקול] וכי טיב הטיפולים כלל לא הוסבר לה לאורך כל הדרך.
130. על מנת שהתובעת תזכה בפיצוי בגין נזקיה הנטענים בשל היעדר הסכמה מדעת לטיפולים אשר ניתנו לה, עליה להוכיח את הקשר הסיבתי בין היעדר הגילוי וההיקף הראוי לבין החלטתה בסופו של יום לעבור את הטיפול הרפואי. קרי, על התובעת להוכיח שלו היה ניתן לה הסבר מלא ומקיף באשר לטיב הטיפול ולסיכונים הכרוכים בו על ידי הנתבע, הרי שהיא לא הייתה מבצעת את הטיפולים כפי שבסופו של יום בוצעו.
131. למותר לציין שככל שיוכח כי התובעת הייתה מבצעת את הטיפול הרפואי בכל מקרה וללא קשר להסברים אשר ניתנו לה, לא קמה עילה לפצותה בעילה של הפרת חובה חקוקה.
132. לתיק המוצגים מטעם הנתבע, צירף הנתבע את תכניות הטיפול אשר הוצגו לתובעת ואשר חלקן אף הוחתמו על ידי התובעת. עיון בתכנית הטיפול מיום 18.6.2014 מעלה כי התובעת חתמה ביום זה על הסכמתה לביצוע השחזות ובניית כתרים זמניים ב- 15 שיניים, בהזקפת שן 38, בביצוע טיפול בתותבת בלסת התחתונה ועוד.
133. כמו כן, עולה כי ביום 19.11.2014 חתמה התובעת על תכנית טיפול נוספת במסגרתה הוחלט על הדבקת 4 מאחזי חרסינה והחלת הבקעה מאולצת של שן 11. כמו כן סוכם על הכנת גשרים חדשים וכתרים זמניים בלסת עליונה לאחר גילוף אבחנתי ובכל הנוגע להרחבת עצם בצד שמאל תחתון ולקידום הטיפול בלסת התחתונה בכללותה, הוסכם

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

בין הצדדים כי המדובר "רק בתכנון" ולא סוכם על תחילת טיפול [ראה עמוד 49 לתיק מוצגי הנתבע].

134. כמו כן, עולה כי ביום 10.12.2014, הגיעה התובעת למרפאתו של הנתבע וחתמה על מתווה תכנית טיפול עדכנית במסגרתה סוכם על הזקפת שן 38, הכנת השתלה בלסת התחתונה, הבקעה מאולצת של שן 11 והסכמה לתחילת טיפול בלסת התחתונה והורדת התותבת התחתונה [ראה עמודים 50-53 למוצגי הנתבע].

135. כמו כן, מתוך הרשומה הרפואית עולה כי נערכו שיחות בין התובעת לנתבע וניתנו לה הסברים באשר לטיב הטיפול וכי התובעת לעיתים אף שינתה את דעתה לאחר שהוצעה לה תכנית הטיפול.

136. מתוך חקירתה הנגדית של התובעת וכן של בעלה, עולה כי הגעתה למרפאתו של הנתבע הייתה לאחר התייעצות עם ד"ר ארד שוורץ ועם ד"ר פישמן. כמו כן עולה כי הצעתה של ד"ר שוורץ לביצוע השתלה מעצם הירך לא התקבלה על דעתה של התובעת, שכן פחדה מהליך כירורגי זה. כמו כן, מעדותה עלה כי כבר בביקור הראשון שנערך אצל הנתבע, הסביר הנתבע לתובעת את שיטת ההשתלה כפי שהוא מתכנן לבצע לה.

"כשהגעת לנתבע בפעם הראשונה מה הוסבר לך?"

ת. שהוא יעשה לי השתלה. יכניס לי. הוא עובד עם פירורים של עצם והוא יכניס לי ללסת הימנית התחתונה ואחרי חצי שנה הוא יוכל לעשות שתלים." (ראה עמוד 8, שורה 1 לפרוטוקול).

137. במהלך חקירתה הנגדית, נדרשה התובעת להשיב באשר לטיב הטיפול ולהסברים שניתנו לה על ידי הנתבע והתובעת סירבה להמשיך את חקירתה הנגדית וביקשה להפסיק את חקירתה הנגדית [ראה עמוד 10 שורה 29 לפרוטוקול]. לאחר הפסקה הסכימה התובעת להמשיך את חקירתה הנגדית ומחקירתה עלה כי התובעת הייתה מעורבת לאורך כל תקופת הטיפול בטיפולים שנתנו לה, היא הבינה את טיבם, את הסיכונים הכרוכים בטיפול זה, הייתה מעורבת עד לפרט האחרון בכל טיפול שניתן לה וכשהנחיות לא מצאו חן בעיניה, בחרה שלא לפעול בהתאם להנחיות, אלא אם כן הן נכונות לשיטתה [ראה עמודים 13-14 לפרוטוקול].

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

138. כמו כן, הודתה התובעת כי חתימותיה על תכניות הטיפול נעשו על ידה, אולם
לטענתה חתימתה הייתה תחת לחץ של הנתבע ואילו בעלה טען כי חתימתה הייתה בשל כך
שאולצה לעשות זאת ותחת סחיטה [ראה עמוד 23 שורות 15 ואילך לפרוטוקול].

139. אולם, בסופה של חקירה לאחר שהתובעת ובעלה נדרשו ליתן תשובה ברורה באשר
להסברים אשר ניתנו להם ולחתימתה של התובעת על תכניות הטיפול, הודה בעלה של
התובעת כי הנתבע נתן להם את ההסברים הנדרשים וכי בגין הסברים אלו התפתו לבצע
את הטיפול הרפואי אשר הוצע על ידי הנתבע [ראה עמוד 23 שורות 27-31 לפרוטוקול].

140. לאחר ששמעתי את חקירותיהם הנגדיות של התובעת ובעלה, התרשמתי כי
התובעת לא שלטה בתצהירה כלל וכלל ומרביתו הוכתב לה על ידי גורם כלשהו. התרשמתי
כי התובעת הגזימה והקצינה את מצבה הרפואי והנפשי וכי היא אכן חוותה כאב וצער,
אולם ללא קשר להתנהלותו של הנתבע אלא בשל הטיפול הרפואי אשר ניתן לה הן בלסת
העליונה והן בלסת התחתונה, טיפול שיניים מורכב, ארוך וכואב, אשר התובעת הייתה
חפצה בו על מנת להסדיר את מצב שיניה ועל מנת להימנע מניתוח אחר מורכב יותר, אשר
הוצע לה על ידי ד"ר שוורץ.

141. את עדותו של בעל התובעת מצאתי כלא אמינה, לא מהימנה ולא קוהרנטית.
התרשמתי כי האמת אינה נר לרגלו של בעל התובעת וכי טענותיו בדבר התעללות הנתבע
בתובעת ובבתו, אין לה כל תימוכין. לטענת בעלה של התובעת, התעלל הנתבע שנים בתובעת
ובבתו התעלל הוא שלוש שנים. טענה זו אינה מתיישבת עם העובדה כי התובעת ובעלה
הגיעו למרפאתו של הנתבע בעקבות המלצתה של בתם אילאיל, אשר הייתה מטופלת אצל
הנתבע כבר משנת 2012. כמו כן, טענה זו אינה מתיישבת עם העובדה כי אין מחלוקת כי
בעלה של התובעת החל אף הוא טיפול רפואי משקם בפיו, אצל הנתבע, בשנת 2015. ככל
שאכן התעלל הנתבע בבתו של התובעת, תמוהה החלטתם לקבל ייעוץ וטיפול מהנתבע וכל
שכן תמוהה החלטתם כי בעלה של התובעת יחל אף הוא בטיפול בשנת 2015.

142. לאחר ששמעתי את חקירתם הנגדית של התובעת ובעלה, התרשמתי כי התובעת
ובעלה קיבלו הסברים מלאים ומפורטים מהנתבע, על טיב הטיפול ועל שיטות הטיפול
המוצעות על ידו וכי התובעת ובעלה בחרו בשיטת הטיפול אשר הוצעה להם על ידי הנתבע,
רק לאחר התייעצות עם גורמים אחרים וביניהם ד"ר שוורץ וד"ר פישמן. התרשמתי כי
התובעת ובעלה היו מעורבים בטיפול עד לפרט קטן ביותר ולעיתים אף הטילו וטו על טיפול
מוצע של הנתבע. מתוך עדותם עלה כי התובעת ובעלה סברו כי הם מבינים טוב יותר

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

ברפואת השיניים ובשיקום הפה מהנתבע עצמו, ולעיתים החליטו על דעת עצמם לסרב לטיפול רפואי אשר הוצע להם על ידי הנתבע ולעיתים התכחשו לאבחנה רפואית אשר ניתנה להם על ידי הנתבע (ראה לעניין זה התייחסותם לשן 11).

143. את טענת התובעת כי היא אולצה לחתום על תכניות הטיפול וכי נסחטה על ידי הנתבע, אני דוחה מכל וכל. המדובר בטענה בעלמא, ללא כל אחיזה במציאות וטוב היה לו התובעת ובעלה לא היו מעלים טענה זו כלל וכלל. לא התרשמתי כי הנתבע הנו אדם אלים אשר כפה על התובעת לחתום על המסמכים. התרשמתי כי התובעת אדם בוגר אשר הבינה את הטיפול ועל אף הסבל הכרוך בטיפול שיקום השיניים כדוגמת טיפול השיניים שניתן לה, בחרה במודע ובעיניים פקוחות לקבל טיפול זה.

144. התובעת ידעה והבינה את הטיפול המוצע על ידי הנתבע, את הסיכונים הכרוכים בטיפול זה וכי עומדת בפניה אפשרות לפנות לאפיק טיפול אחר (אצל ד"ר שוורץ או רופאים נוספים) אולם התובעת מתוך הבנה מלאה את טיב הטיפול, סוג הטיפול, הסכימה לקבל את הטיפול שניתן לה בסופו של יום על ידי הנתבע והיא הייתה מודעת באופן מלא לסיכונים הכרוכים בטיפול זה והיא נתנה הסכמה מלאה, מפורשת ומודעת למהלך כל הטיפול.

145. נוכח כל האמור לעיל, אני קובעת כי הטיפול הרפואי אשר ניתן לתובעת מידי הנתבע מיום 25.4.2014 ועד לחודש מרץ 2016, ניתן בהסכמתה המלאה תוך הבנה מלאה באשר לטיפול המוצע, לאפשרויות המונחות לפתחה, לסיכונים הכרוכים בטיפול זה וכי מעולם לא אולצה לקבל את הטיפול הרפואי וכי קבלת הטיפול הרפואי היה בהסכמתה המלאה תוך הבנה מלאה לטיבו ולסיכונים הכרוכים בו.

146. אשר על כן, דין טענתה של התובעת בדבר היעדר הסכמה מדעת ופגיעה באוטונומיה, להידחות.

תשלומים ששולמו ביתר. האומנם?

147. עיון בסיכומי התובעת מעלה כי בסגרת הסכומים אותה היא תובעת מהנתבע, עותרת התובעת לחייב את הנתבע להשיב לה כספים ששילמה בייתר בסך של 86,530 ₪ בהתאם למסקנות מומחה בית המשפט המפורטת בעמוד 15 ו-16 לחוות דעתו.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

148. הנתבע מאידך טען בסיכומיו שאין כל מקום לחייבו להשיב כספים לתובעת, שכן
לא הוכחה כל רשלנות בטיפול אותו ביצע לתובעת וכי כלל הטיפולים שבגינם חוייבה
התובעת בוצעו על ידו בפועל. כמו כן טען הנתבע, כי הינו בעל מקצוע חופשי ופרטי והוא
רשאי לתמחר את הטיפולים והשירותים אותם הוא מספק ללקוחותיו כראות עינו וכי
התובעת ובעלה ידעו את המחירים והעלויות וחתמו על התוכניות ולכן דין טענות התובעת
בענין להידחות.

149. בשים לב למסקנות מומחה בית המשפט בתחום שבמומחיותו, אשר ככלל
מקובלות על בית המשפט ובהתאם להלכה כי רק במקרים קיצוניים וכאשר נפלו פגמים
מהותיים בחוות הדעת, יסטה בית המשפט ממסקנות המומחה, סבורתני, יש לקבל את
מסקנות מומחה בית המשפט ויש להורות לנתבע להשיב לתובעת את הסכומים המפורטים
ע"י מומחה בית המשפט, בעמוד 15-16 לחוות הדעת ובסך כולל של 86,530 ₪ ואשר
למסקנת מומחה בית המשפט נגבו בייתר, בשים לב לטיפול הרפואי שניתן ע"י הנתבע
לתובעת.

150. אין מחלוקת כי בעל מקצוע בשוק החופשי זכאי לגבות תשלום ככל העולה על רוחו,
וכל עוד ישנה הסכמה של המטופל לגובה התשלום מראש, אין כל מניעה שיגבה כל סכום
מוסכם. דא עקא, כי במקרה דנן, מסקנות מומחה בית המשפט הן כי הנתבע גבה מהתובעת,
בין השאר תשלומים בגין טיפולים חוזרים ונשנים, אשר הוא ביצע ואשר לא צלחו
וסבורתני, שככל שהטיפול לא צלח או נדרש לתיקון אין כל הצדקה עניינית, מוסרית ערכית
או חוזית המפורטת בתוכנית הטיפול, לפיה המטופל צריך לשאת בעלות התיקון. דברים
אלו יפים גם לגבי הכתרים הזמניים, קיבועים חוזרים, חידושי הדבקות, ריפוד חוזר, ריפוד
נוסף ועוד ועוד.

151. בכל הנוגע לגביית כספים בגין שיחות, הסברים ושיבות הסבר, לא ראיתי כל
התיעוד/אסמכתא במסגרת תוכניות הטיפול, לפיהן עדכן הנתבע את התובעת, כי כל ישיבת
הסבר, שיחה, תחוייב בשכר טרחה על ידו. המדובר בחריג לכלל לפיו עלות הטיפול כוללת
וטומנת בתוכה גם הסברים ושיחות וסבורתני כי הנתבע לא היה רשאי לגבות תשלומים
בגין שיחות אלו, ללא הסכמה והודעה מראש על כך לתובעת.

152. סבורתני כי מומחה בית המשפט עבר לעומק על כל המסמכים, הרשומה הרפואית
ותוכניות הטיפול ומסקנתו כי סך של 86,530 ש"ח שולמו ע"י התובעת לנתבע, ללא הצדקה
וכי למעשה הנתבע עשה עושר ולא במשפט בגביית כספים אלו, מקובלת עליי ודין טענות
התובעת בענין להתקבל.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

153. נוכח האמור לעיל, אני מקבלת את טענת התובעת באשר לרכיב זה ואני מחייבת את הנתבע להשיב לתובעת סך כולל של 86,530 ₪, הכל בהתאם למסקנות מומחה בית המשפט.

154. את דרישת התובעת להשיב לה סך של 37,670 ₪ בגין ההפרש בין מה ששולם ע"י התובעת בפועל לבין החיוב בכרטיס הטיפולים (עמוד 33 לתיק מוצגי הנתבע) אני דוחה. כפי שהוכח בפניי, ניהל הנתבע תחילה את כרטיס הטיפולים של התובעת בתכנית ניהול רפואית "דנטל" (עמוד 22 לתיק המוצגים) וביום ה- 1.10.2014 עבר הנתבע לנהל את כרטיס הטיפולים בתוכנה חדשה, היא תוכנת ה"אופטימה" [ראה סעיף 109 ו- 110 לתצהיר הנתבע, עמוד 42 שורות 6 ואילך לפרוטוקול חקירתו הנגדית של הנתבע ונספח 2 לתצהיר הנתבע]. ולכן הסתמכות התובעת על האמור בעמוד 33 למוצגי הנתבע, אינה במקומה שכן המדובר בכרטיס הטיפולים החלקי בתוכנת "דנטל", אשר המשך הטיפול שניתן לתובעת עבר לתוכנת "אופטימה" (החל מעמוד 34 לתיק מוצגי הנתבע).

155. **הוצאות בגין נסיעות:** במהלך טיפולה של אצל הנתבע, והטיפולים העודפים שנדרשה לבצע, היא נדרשה להוצאות נסיעה נוספות ועודפות, אשר אני אומדת אותם בסך של 2000 ₪.

156. **כאב וסבל:** במהלך תקופת הטיפול, סבלה התובעת מכאבים ואי נוחות רבה בגין הטיפולים שניתנו לה. דא עקא כי חלק ניכר מעוגמת הנפש והכאבים ממנה סבלה התובעת, הינם בגין היות הטיפולים שניתנו לה, טיפולים בשיניים ובחניכיים, אזור כואב במיוחד, גם כאשר טיפול השיניים הוא מיטבי וללא צורך בטיפולים חוזרים. בשים לב למסקנות מומחה בית המשפט, אני אומדת את רכיב כאב וסבל בגין "עודף" הטיפולים שבוצעו ע"י הנתבע, בהתאם למסקנות מומחה בית המשפט בסך של 20,000 ₪.

157. נוכח כל האמור לעיל אני מחייבת את הנתבע להשיב לתובעת סך של 86,530 ₪ כספים שנגבו בייתר בהתאם לחוות דעתו של מומחה בית המשפט, כשהם נושאים ריבית והצמדה ממועד סיום הטיפול בין הצדדים (מרץ 2016) ועד התשלום בפועל.

158. כמו כן אני מחייבת את הנתבע לשלם לתובעת סך של 27,000 ₪ בגין שיקום וחיסרון שן 35, סך של 2000 ₪ בגין הוצאות נסיעה וכן 20,000 ₪ בגין כאב וסבל. סכומים אלו ישולמו ע"י הנתבע לתובעת בתוך 30 יום ואם לא, הם יישאו ריבית והצמדה מהיום ועד התשלום בפועל.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 55016-06-17 פלוני נ' תגרי ואח'

תיק חיצוני:

159. לאחר ששקלתי את התנהלות הצדדים בפניי, אני מחייבת את הנתבע לשלם לתובעת, הוצאות משפט ושכר טרחת עורך דין בסך כולל של 15,000 ₪ אשר ישולמו בתוך 30 יום ואם לא הם יישאו ריבית והצמדה מהיום ועד התשלום בפועל.

160. זכות ערעור כחוק.

6

7

8

9

10

ניתן היום, כט' כסלו תשפ"ד, 12 דצמבר 2023, בהעדר הצדדים.

אורית ליפשיץ, שופטת

11

12

13

14